Ner 118. ROK 1834. PONIEDZIAŁEK 26 MAJA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące w raz z Rozmaitościami Złp. 12. miesięczne Złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE. Dziś Filipa Nereu.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE. Dziś Wierzbosław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE

Barometr zredukowany na O ° Reaumura.

Dzien godzina	Barometr na O0 0,	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7 27	,, 5, 053	10.8	÷ 0,5	Zachodni średni	Pogoda	
12	,, 3.798	18,5	—1,0	,, mceny	Pochmurno	
25 3	,, 3, 949	10,8	— 2,0	,, ,,	,, ,,	
9	,, 3, 465	÷ 8,5	† 1,2	Pn Zachodni średni	,, ,,	Deszcz

Część Polityczna.

ROSSJA.

Petersburg 3 *Maja.*

Przez reskrypt z dnia 21 z. m. N. Cesarz Jmć raczył mianować rzeczywistego radzcę taynego, xięcia Koczubey, kanclerzem Cesarstwa do spraw wewnętrznych.

Minister Cesarskiego Dworu, jenerał piechoty, jenerał-adjutant xiąże Wołkoński, miał szczęście otrzymać w darze od N. Pana, wraz z reskryptem z d. 22 kwietnia laskę z hebanu, na wierzchołku którey wyobrażony jest orzeł rossyjski, z brylantów, z napisem, również bryllantowym: *na podziękę za długą i wierną służbę.*

Wice-kanclerz hrabia Nesselrode i jenerałowie broni: minister woyny hrabia Czernyszew i minister skarbu hrabia Kankrin, otrzymali brylantowe znaki orderu S. Andrzeja, a kawalerami tegóż orderu zostali mianowani wielki podkomorzy hrabia Gołowkin, nadzwyczayny poseł przy dworze neapolitańskim rzeczywisty radzca tayny hrabia Stackelberg i jenerałowie broni: jener: gubernator Petersburga hr. Essen i szef korpusu żandarmeryi hrabia Benkendorff.

Zarządzający ministerstwem oświecenia, radzca tayny Uwarów, potwierdzony został ministrem oświecenia. Tegóż dnia N. Pan raczył mianować JW. Uwarów kawalerem orderu Orła Białego, w dowód Wysokiego Swego zadowolenia.

Jenerał gubernator Petersburga otrzymał od J. C. M, Cesarzewicza Następcy, reskrypt w takich wyrazach: »Hrabio Piotrze Kiryłowiczu. »Przyszedłszy do lat zupełnych, miałem szczęście wypełnić naypierwszą mą powinność: wykonałem przed Tronem Naywyższego przysięgę wierności Panu Memu i Rodzicowi, a w Jego Osobie i naymilszéy oyczyźnie mojéy. Oby mi Naywyższy dopomógł do wykonania rzeczą samą tego, com usty i sercem przyrzekł w Jego świątyni. Powziąwszy odtąd święty obowiązek przygotowania się do téy chwili, w któréy, z woli Cesarza, pocznę służyć Jemu i Rossyi, pragnę téż i dzisieyszy, tyle w życiu moim ważny dzień, oznaczyć czémś, chociażby nie dla wielu pożytecznem, i razem oznaczyć wdzięczność moję ku temu mieyscu, gdzie ubiegły dziecinne lata moje, gdziem się nauczył kochać Rossyą, i gdzie nakoniec wyrzekłem świętą mą przysięgę. Proszę Was ażebyś dołączające się przy niniejszém 50,000 rubli rozdał tym niedostatnim mieszkańcom Petersburga, którzy naywięcéy potrzebują pomocy i naywięcéy są jéy godnemi. Niech oni wraz ze mną i ze wszystkiemi spółziomkami Naszemi, błagają Stwórcę, iżby raczył w jak naydłuższe lata zachować dni naszego Monarchy, a Państwo Rossyiskie w niezachwianéy ugruntował pomyślności. »Zostaję wam zawsze przychylnym. *Alexander.*

Rozkaz dzienny Cesarski z d. 22 zawiera następne znakomitsze w woysku mianowania: »Na zasadzie 27 § ustawy o rodzinie Cesarskiéy jenerał piechoty, jenerał-adjutant J. C. M. xiąże Lieven, wyznaczonym zostaje na urząd kuratora do J. C. M. Cesarzewicza, Następcy Tronu W. X. Alexandra Mikołajewicza.« Mianowani jenerałami broni, jen. porucznicy: Dyrektor komitetu woyskowo naukowego Gogel I. jenerałem artylleryi. Jen. adjutant J. C. M. Cziczerin I. jenerałem jazdy. — Dyrektor departamentu budownictwa morskiego Carbonnier, jenerałem indżinieryi. — Główny dyrektor korpusu paziów, wszystkich lądowych korpusów i pułku szlacheckiego, głównozarządzający szkołami artylleryi i inżenieryi i dyrektor Cesar-

skiey akademii wojenney, jen-adj. Suchozanet 1, jenerałem artyleryi. — Nakazny hetman woyska dońskiego Kuteyników 2, jenerałem jazdy. — Pełnomocny prezes xięstw Mołdawii i Wołoszczyzny, dowodzący 6tym korpusem piechoty, jener.-adjut. Kisielew 1. jenerałem piechoty; — dyrektór zaś Igo korpusu kadetów jen-major Godeyin I. jenerał-porucznikiem. Mianowany jeneral-adjutantem dowodzący całą artyleryą oddzielnego korpusu gwardyi, zostający przy J. C. M. Wielkim mistrzu artyleryi, jen.-major artyleryi Sumaroków z zachow. dot. obowiązków; fligel adjutantami J. C. M. starszy adjutant sztabu korpusu żandarmeryi rotmistrz pułku kawalergardów N. Cesarzowéy P. Lwow, rotmistrz pułku kozaków gwardyi hr. Orłów-Denisow i pułkownik sztabu jen. Traskin. — Adjut. placu w Warszawie kapitan wołyńskiego pułku gwardyi Kuzmin, pułkownikiem i ma się liczyć w woysku.— Adjut. głównodowodzącego czynną armią kapitan I bryg. artyleryi gwardyi xiąże Golicyn pułkownikiem, z zach. dot. obow.

Przez tenże rozkaz dzienny, kamerpaż, hrabia Wielhorski, po zdanym examinie, otrzymuje rangę chorążego w Pawłowskim pułku gwardyi i ma zostawać przy J. C. W. Cesarzewicza Następcy Tronu.

Cywilnym gubernatorem Kurskim, mianowany cywilny gubernator Tambowski, Rz. R. St. Paskiewicz. — Jen.-adjutant jen.-porucznik Murawiew ma sprawować urząd naczelnika głównego sztabu 1éy armii. — Naczelnik oddziału w kancellaryi głównego dyrektora prezydującego w kom. rząd. spraw wewn., duchow. i oświecenia (w królestwie Polskiém), Radzca honorowy Rogalski, i Professor nadzwyczayny literatury rossyiskiéy w uniwers. Krakowskim Alexander Sołowiewicz, assesorami kollegialnemi.

N. Cesarz Jmć raczył zatwierdzić wybranych przez szlachtę na bieżące trzylecie, dozorców honorowych: 27 marca, gimnazium Grodzieńskiego szambelana Dworu Cesarskiego xięcia Konstantyna Radziwiłła, a 3 b. m. gimnazium Wileńskiego, byłego marszałka szlachty, hr. Konstantyna Platera.

Dnia 12 *Maja.* — W nocy na niedzielę 22 kwietnia z okoliczności świąt Wielkiey-Nocy, NN. Cesarstwo Ichmość, JJ. CC. MM. Cesarzewicz następca tronu, W. X. Michał, i WW. Xczki Marya i Olga słuchali mszy Zmartwychwstania Pańskiego w wielkiéy kaplicy pałacowéy. J. K. M. Xiąże Piotr Oldenburski był też na niéy obecnym. Między jutrznią i wielką mszą, Cesarstwo Jmć przyjmowali powinszowania członków rady stanu, ministrów, senatorów, jenerałów i officerów gwardyi woysk liniowych, znaydujących się w Petersburgu, tudzież urzędników dworskich i innych znakomitych osób.

Tegoż dnia, z okoliczności doyścia lat zupełnych J. C. M. Cesarzewicza Alexandra, Wielkiego Xięcia Następcy Tronu miał mieysce wiekopomny obchód wykonania przez tegoż Xiążęcia dwojakiey przysięgi: nayprzód w charakterze Następcy Tronu Wszech Rossyi, a potém, jako zostającego w służbie woyskowéy. Obrzęd ten odbył się w pałacu zimowym, porządkiem następnym.

Przed rozpoczęciem obrzędu, insygnia cesarskie, przyniesione były do kaplicy, z przepisanemi honorami; a mianowicie: Jabłko niósł W. Podkomorzy hr. Gołowkin, w asystencyi P. Certków, spraw. obow. koniuszego i xięcia Gagaryn, spraw. obowiązki ochmistrza dworu; berło niósł admirał Mordwinów, w asystencyi sprawujących obowiązki koniuszych P. Juszków i hr. Wielhorskiego; koronę niósł kanclerz państwa xiąże Koczubey, w assystencyi ochmistrzów dworu hr. Chreptowicza i hr. de Laval.

Oddziały wszystkich pułków gwarydi z chorągwiami rozstawione były w salach pałacowych, od koncertowéy aż do białey; kompania grenadierów pałacowych uszykowana była w sali portretów jenerałów rossyiskich, a oddziały wszystkich zakładów woyskowo-naukowych, w sali S. Jerzego.

Przed ukazaniem się NN. Cesarstwa W. Mistrz obrzędów wprowadził do kaplicy damy prezentowane u dworu, członków ciała dyplomatycznego, członków rady państwa, senatorów, sekretarzy stanu, jenerał-adjutantów i fligel-adjutantow J. C. M. wszystkich jenerałów gwardyi, woysk liniowych, admirałów i oficerów orszaku J. C. M. Cesarzewicza. Nadto, z oddzielnego rozkazu N. Pana burmistrz miasta Petersburga znaydował się też w kaplicy na nabożeństwie. Urzędnicy cywilni i wszyscy urzędnicy dymissyonowani, mający wstęp do dworu, stanęli w sali portretowéy.

O wpół do trzeciéy po południu NN. Państwo Oboje i osoby rodziny Cesarskiéy, poprzedzeni przez urzędników dworskich, a mając za sobą orszak dam dworu i panien honorowych, weszli do kaplicy, i wtenczas członkowie Nayśw. Synodu i duchowieństwa dworskiego rozpoczęli modły, umyślnie na tę uroczystość ułożone.

Przed ukończeniem tego nabożeństwa N. Cesarz Jmć przyprowadził J. C. M. Cesarzewicza Następcę do pulpitu, na którym były złożone krzyż Św. i Ewangelia; tam, stosownie do zasadniczey ustawy o rodzinie Cesarskiey, Następca głosno wyrzekł przysięgę wierności dla panującego Cesarza i dla oyczyzny, tudzież zachowania porządku następstwa tronu i rozporządzeń familiynych, ustanowionych temże zasadniczem prawem. Po przysiędze, którą Cesarzewicz swym podpisem stwierdził, odśpiewano dziękczynne modły wśród 301 wystrzałów z dział twierdzy i stojącey przed pałacem flotylli i przy odgłosie dzwonów wszystkich cerkwi stolicy; duchowieństwo śpiewało potem modły za rodzinę Cesarską, w końcu których NN. Państwo Oboje i J. C. M. Cesarzewicz przyjmowali powinszowania od członków Nayśw. Synodu; poczem wice-kanclerz hr. Nesselrode

odebrał formę przysięgi dla przyłączenia jey, zgodnie z prawami zasadniczemi Państwa, do innych aktów, tyczących się rodziny Cesarskiey, które są złożone w szczególnym oddziale archiwum Stanu. Potem insygnia Cesarskie odniesione zostały do sali brylantowey, z takimże obrzędem jaki był zachowany przy ich wyniesieniu do kaplicy, i duchowieńswo dworskie rozpoczęło nieszporne nabożeństwo.

Pulpit z krzyżem Sw. i xięgą Ewangelii postawiony był przed tronem w sali Sgo Jerzego, dokąd zniesiono chorągwie wszystkich oddziałów woyskowych uszykowanych w salach pałacu i rozstawiono je po obu stronach, na wschodkach przy tronie. Chorągew pułku Cesarzewicza Jmci, Hetmana wszystkich woysk Kozackich, umieszczoną została przed pulpitem. Kommendant Petersburga uszykował na podniesieniach urządzonych z obu stron sali, wszystkich jenerałów i officerów, którzy nie pełnili tego dnia służby przy zgromadzonych w pałacu woyskach, nakoniec kompanija grenadyerów pałacowych weszła do sali i stanęła kolumną naprzeciw tronu.

Przed ukończeniem nieszporów, wielki mistrz obrzędów wprowadził do sali S. Jerzego i uszykował na podniesieniach, po prawey stronie tronu, członków rady państwa, a polewey damy prezentowane; posłów i ministrów zagranicznych tudzież sprawujących interesa, umieszczono na pierwszym stopniu podniesienia, przed członkami rady; zaś jenerał-adjutantów, fligel-adjutantów i officerów orszaku J. C. M., po prawey między stopniami tronu i wschodkami.

Po odbytych nieszporach NN. Cesarstwo Ichmość wraz z członkami Nayjaśnieyszey Rodziny udali się z kaplicy do sali S. Jerzego, w tymże orszaku; NN. Cesarz Jmć i Cesarzowa wstąpili na podwyższenie tronu, na pierwszym stopniu którego stanęli JJ. CC. MM. Wielka Xżna Helena i W. Xczki Marja i Olga; pierwsi urzędnicy Dworu stali na podniesieniu tronu, po za NN. Państwem, a marszałkowie Dworu, z laskami, na trzecim stopniu.

N. Cesarz przywiódł Cesarzewicza przed pulpit, gdzie Xiąże ten wykonał, pod swą chorągwią, przysięgę wierności Cesarzowi i oyczyznie, którey formę odczytał Ober-kapelan gwardyi, protopresbyter Muzowski.

Potem, Cesarstwo Ichmość, wraz z członkami Rodziny, wrócili do swych pokoi. Obrzęd ukończył się o czwartey popołudniu.

Wieczorem cała stolica wspaniale była oświecona.

Nazajutrz, 23 kwietnia, jako w święto imienin N. Cesarzowey Jmci, urodzin J. C. Mci Cesarzewicza Następcy, i imienin W. X. Alexandry, odbyła się w wielkiey kaplicy zimowego pałacu msza uroczysta, w obecności Oboyga NN. Państwa, JJ. CC. MM. Cesarzewicza, W, X. Michała i WW. Xczek Maryi Olgi, Członkowie rady państwa, Senatorowie, jenerałowie woysk lądowych i morskich, i officerowie gwardyi, urzędnicy Dworu płci oboyey, znaydowali się na tym obchodzie. Po mszy S. Członkowie Nayśw. Synodu mieli zaszczyt składać powinszowania NN. Państwu i Cesarzewiczowi Jmci w kaplicy, gdzie N. Cesarzowa przyimowała potém damy prezentowane. Za powrotem orszaku Cesarstwo Ichmość przyimowali wszystkich członków ciała dyplomatycznego w sali Piotra Wielkiego.

N. Cesarzowa odbierała potem w swoich pokojach, powinszowania od członków rady Państwa, Senatorów, Jenerał-adjutantów i Adjutantów J. C. M., Jenerałów gwardyi, wielkich urzędników i urzędników drugiego rzędu dworskich i Sekretarzy stanu. W tymże czasie członkowie ciała dyplomatycznego mieli zaszczyt winszować J. C. M. Cesarzewicza Następcę w Jego pokojach. Wieczorem miasto było oświecone.

Dnia 24 kwietnia, z okoliczności doyścia lat zupełnych, Cesarzewicz Jmć, o trzeciey po południu, odbierał powinszowania Członków rady Państwa, Senatorów, wielkich i drugiego rzędu urzędników dworu, Sekretarzy stanu, a potem od całego zgromadzenia kupców Petersburgskich, tudzież od deputacyi stanu mieyskiego i cechów stolicy.

Oto są słowa przysięgi, wykonaney przez Jego Cesarzewiczowską Mość, naprzód w kaplicy: »Imieniem Boga Wszechmogącego, przed Swiętą Jego Ewangelią, przysięgam i obiecuję Jego Cesarskiey Mości, Mojemu Naymiłościwszemu Panu i Rodzicowi, wiernie i bez obłudy służyć, oraz we wszystkim bydź posłusznym, nie szczędząc żywota Mego do ostatniey kropli krwi; a wszystkie do wysokiego, Jego Cesarkiey Mości, samowładnego panowania, siły i władzy należące prawa i prerogatywy, już ustanowione i na przyszłość postanowić się mające, wędług wewnętrznego przekonania, sił i możności Mojey zachowywać i bronić, dopomagając ku wszystkiemu, co wierney Jego Cesarskiey Mości, służby i pożytku kraju dotyczyć się może; w charakterze zaś Następcy Tronu Wszech Rossyi i połączonych z nim Tronów Królestwa Polskiego i Wielkiego Xięstwa Finlandzkiego, obowięzuję się i przysięgam zachowywać wszystkie postanowienia o Następstwie Tronu i porządku Ustawy familiyney w zasadniczych prawach Cesarstwa zawarte, w całey ich mocy i nienaruszenie, pod odpowiedzialnością przed Bogiem i Strasznym Sądem Jego.»

»Panie Boże oyców i Władzco Władzców! naucz, natchniy i prowadź mię w wielkim zawodzie dla mnie zgotowanym; Oby mądrość, Tronowi Twemu nieodstępna, była moją towarzyszką! Zeszliy ją ze Swiętych Niebios Twoich, abym zrozumiał co Tobie jest przyjemnem i według ustaw Twoich prawem. Niech serce moje będzie w ręku Twoich Amen.»

Cesarzewicz zaczął czytanie głosem mocnym i donośnym, ale, przy słowach modlitwy, głos Jego stał się drżącym i przerywanym. Pokilkakroć Następca rozpoczynał czytanie; kilka razy przerywał i zakończył na głośnem łkaniu. Rozrzewnienie Cesarskiego Młodziana udzieliło się wszystkim. Po podpisaniu przez Niego przysięgi, Cesarz Jmć uściskał Go z niewymowną czułością, ucałował potrzykroć i przyprowadził do N. Pani. Cesarzewicz chciał ucałować Swoją N. Matkę, lecz Cesarz go uprzedził, uścisnął Cesarzowę i potém Matkę i Syna razem zamknął w Swe objęcia. Ten tkliwy widok tryumfu wszystkich cnót połączonych, przejął obecnych niewypowiedzianém; uczuciem wszyscy wylewali łzy serdecznego rozrzewnienia; wszyscy zasyłali do Boga modły za tę uwielbianą Rodzinę, którey Rossya winna swe szczęście i sławę, i w dzisieyszych, i w następnych wiekach.

Zaiste, jakiż widok mógł być więcey uroczystym i więcéy tkliwym, jaka ofiara przyjemnieyszą Bogu, nad te łzy przelane na Jego ołtarzu, przez przyszłego Władzcę losów nieogarnionego Państwa? Łzy nieocenione, świadczące o głębokiem uczuciu trudnych powinności, które Następca Wielkiego Monarchy przyjął na siebie w téy pamiętnéy chwili; szacowne nasiona, których szczęśliwe owoce potomność zbierać będzie!

Połączmy serca nasze w jednéy powszechney modlitwie: oby się ziściła przyszłość, rozkwitająca dziś pod tak błogą wróżbą; oby się wypełniły zamiary Tego, który w duszę Swego Następcy usiłuje przelać wszystkie skarby Swéy wielkiéy duszy; oby późna potomność w Swoim Alexandrze, znalazła Naszego Mikołaja! Czegoż lepszego życzyć może swym potomkom obecne pokolenie?

Przysięga służby woyskowéy, wykonana przez Jego Cesarzewiczowską Mość w sali S. Jerzego, jest treści następującéy:

»Ja niżey wyrażony obiecuję w obliczu Boga Wszechmogącego służyć Jego Cesarskiey Mości, Panu i Oycu memu Naymiłościwszemu, według wszelkich ustaw woyskowych, wiernie, posłusznie i pilnie; obiecuję stawić nieprzyjaciołom J. C. Mci i Państwa Jego mężny i stały opór, ciałem i krwią w polu i w twierdzach, na wodach i na lądzie, w bitwach i potyczkach, w oblężeniach i szturmach, i we wszystkich wojennych zdarzeniach bez wyjątku; obiecuję o wszystkiem cokolwiek posłyszę lub uyrzę przeciwnego J. C. Mci, woysku Jego poddanym Jego i dobru Państwa, donosić i dobro to we wszelkich okolicznościach, według sumienia i pojęcia mojego, ochraniać i bronić tak wiernie jak mi miły honor mój i życie; obiecuję we wszystkiém tak postępować, jak uczciwemu, uległemu, walecznemu i odważnemu wojownikowi przystało, ku czemu niech mi dopomoże Bóg Wszechmogący.«

W dniu 22 kwietnia N. Pan raczył wydać następujący:

Manifest Cesarski.

Z Bożey Łaski

MY MIKOŁAY Iszy

Cesarz i Samowładzca Wszech Rossyi,

etc. etc. etc.

Czynimy wiadomo wszystkim wiernym poddanym Naszym.

Zasadniczemi prawami Cesarstwa Naszego postanowiono, iż wiekiem pełnoletności Następcy Tronu, jest lat szesnaście.

Naymilszy syn Nasz Wielki Xiąże Alexander Mikołajewicz doszedł tego wieku w dniu 17 bieżącego miesiąca.

Z pokorną wdzięcznością ku Opatrzności, która Go zachowuje, uważając ten wypadek jako oznakę obecnéy łaski Niebieskiey i rękoymią łask przyszłych, wybraliśmy dzień Zmartwychwstania Chrystusa Pana, 22 b. m. na obchód pełnoletności.

W tymto dniu, w świątyni Pańskiéy, w obec Nas i zgromadzonych władz i stanów państwa, wzniesione były do Boga według obrządku prawowiernéy cerkwi Naszéy, dziękczynne i błagalne pienia, i razem wykonaną została przysięga, ustanowiona zasadniczemi prawami na doyście Następcy do lat zupełnych. —

Oznaymując o téy pamiętnéy uroczystości naymilszym poddanym Naszym, wzywamy ich do połączenia z Nami gorących modłów, ażeby Naywyższy pobłogosławił Następcy Tronu, darami mądrości i cnoty; ażeby Opatrzność Boska prowadziła go po wskazanych mu ścieżkach żywota; ażeby serce Jego zostawało w ręku Boskim, stałe dochowywane i sposobione ku wielkiey służbie, która go oczekuje.

Obok tego rozkazujemy: 1sze. Załączającą się przy ninieyszém rotę (*), przyłączyć do aktów, składających Nasze zasadnicze prawa. 2re We wszystkich cerkwiach, w pierwszym dniu świątecznym po otrzymaniu tego manifestu, odprawić dziękczynne nabożeństwo Dawcy wszelkiego dobra Bogu, za szczęśliwe spełnienie się lat Następcy Tronu.

(*G.C. W.*)

Doniesienia.

(*) Patrz wyżey.